

ע"פ 44164/06/16 - מדינת ישראל נגד אחסאן עראבי

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 44164-06-16 מדינת ישראל נ' עראבי

בפני	כבוד השופט אמיר טובי
המערכת	מדינת ישראל
נגד	
המשיב	אחסאן עראבי

נוכחים:

ב"כ המערכת: עו"ד גב' טל גרשון

ב"כ המשיב: עו"ד אדל דדון בהעברה מעו"ד רפי רויטגרונד

המשיב בעצמו

פסק דין

מהות הערעור

1. ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום לתעבורה בעכו (כב' השופט א' קאופמן) מיום 19.5.2016 בגדרו זוכה המשיב מהעבירות שיוחסו לו בכתב האישום.
2. כנגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו נהיגה כשברמזור אור אדום, נהיגה בקלות ראש והתנהגות הגורמת נזק. בעובדות כתב האישום נאמר כי ביום 24.3.2014 נהג המשיב ברכב בכביש 4 והתקרב לצומת רמזורים עם כביש הכניסה לשבי ציון. אותה עת התקרב לצומת רכב אחר מסוג מאזדה. המשיב נכנס לצומת באור אדום וחסם את דרכו של רכב המאזדה וגרם להתנגשות כלי הרכב. כתוצאה מכך נחבלה נהגת המאזדה ושני כלי הרכב המעורבים ניזוקו.
3. המחלוקת היחידה בין הצדדים נעוצה בשאלה באם נכנס רכבו של המשיב לצומת בניגוד לאור אדום ברמזור.
4. מטעם המערכת העידו ארבעה עדים: בוחן התנועה, נהגת רכב המאזדה, נהג שהיה ברכב שנסע

מאחורי רכב המאזדה ושוטר שהגיע למקום האירוע. כמו כן התקבלו בהסכמה דו"ח פעולה של שוטר נוסף שהזדמן למקום האירוע והודעה מאת חברת מנורה לפיה לא התקבלו הודעות בדבר תקלה ברמזור במועד הרלוונטי.

הכרעת דינו של בית משפט קמא

5. בהכרעת דינו, ציין בית משפט קמא כי עדותם של השוטרים אינה שופכת אור של ממש על המחלוקת. בית משפט קמא קיבל כמהימנה את עדותה של נהגת המאזדה והנהג שהיה ברכב שנסע מאחוריה וקבע כי לו היה צריך להכריע בתיק על בסיס הסתברות, היה מעדיף את עדי המערער על עדותו של המשיב. עוד הוסיף כי מעדויות עדי המערער ניתן לקבוע כי רכבה של נהגת המאזדה נכנס לצומת באור ירוק. עם זאת, הוסיף בית משפט קמא כי אינו יכול לקבוע בבטחה כי המשיב אינו דובר אמת ולדחות את גרסתו מכל וכל.

6. בית משפט קמא הוסיף כי בתיקים מסוג זה תיתכן הרשעה בשלוש סיטואציות: מקום בו קיימת עדות ישירה כי רכב הנאשם נכנס לצומת באור אדום; מקום בו התרשמות בית המשפט מהעדויות תוביל אותו למסקנה כי הנאשם אינו דובר אמת ומקום בו קיימת עדות שהרכב המעורב עבר באור ירוק והדבר מחייב שרכב הנאשם נכנס לצומת בניגוד לאור אדום ברמזור. בתוך כך קבע בית משפט קמא כי המקרה דידן אינו נמנה על הסיטואציה הראשונה או השניה שכן אין חולק לגבי העובדה שאין עדות ישירה לכך שרכבו של המשיב נכנס לצומת באור אדום. כמו כן, אף שהעדים מטעם המערער היו עדיפים בעיני בית משפט קמא הוא ציין כי אינו יכול לקבוע כי עדותו של המשיב אינה אמת. מכאן שהרשעה במקרה הנוכחי אפשרית רק אם יוכח שאין אפשרות לאור ירוק בו זמנית לשני הרכבים המעורבים ועובדה זו לא הוכחה במקרה דידן.

7. בהקשר זה הפנה בית המשפט להנחיות אגף התנועה מיום 12.7.2011 בקשר לאכיפת עבירה של אי ציות לאור אדום ברמזור לפיהן ניתן לאכוף אך ורק כאשר השוטר רואה את הרמזור לפני הצומת ביחס לכיוון נסיעתו של הנהג החשוד בעבירה וכי אין לבצע אכיפה כאשר השוטר הגיע או עמד בכיוון נסיעה אחר גם אם ראה את הרמזור שאחרי הצומת ובנוסף אין לבצע אכיפה כאשר בכיוון נסיעת השוטר היה אור ירוק ומכאן הוא מניח שרכב שחצה את כיוון נסיעתו עבר באור אדום. בית המשפט הוסיף כי אם הנחיית אגף התנועה שלא ניתן לאכוף עבירה מסוג ברירת קנס על סמך ההנחה כי אור ירוק בכיוון אחד משמעו אור אדום בכיוון האחר, מקל וחומר שאין להרשיע אדם בעבירה חמורה יותר של גרימת תאונת דרכים על סמך אותה הנחה בלי סיוע של ממש. נקבע כי על מנת להרשיע על סמך אותה הנחה, על המאשימה להוכיח בצורה פוזיטיבית כי לא היתה תקלה ברמזור באותה עת. בית המשפט הוסיף כי הוא מקבל את עדות הבוחן שכאשר הגיע למקום לא היתה תקלה ברמזור ואף מוכן להניח כי באופן רגיל כאשר פועלים הרמזורים כתקנם, אין מצב של ירוק משותף לכלי הרכב. עם זאת, בוחן התנועה אינו יכול

לשלול מצב של תקלה רגעית. בית משפט קמא היה ער לכך שהמערערת הגישה אישור בדבר תקינות לכאורה של מערכת הרמזורים ביום המקרה. עם זאת נרשם באישור כי המערכת לא נבדקה כלל במועד הרלוונטי או בסמוך לו. לעומת זאת בתיקים אחרים הגישה המערערת תעודת עובד ציבור בדבר תקינות הרמזורים. מכאן שלא ניתן לקבוע כי תקינות הרמזורים הוכחה במקרה דנן. משנותר ספק, רשאי המשיב להנות מהספק ולהיות מזוכה מהעבירות שיוחסו לו, ומכאן זכויו על ידי בית משפט קמא.

דין והכרעה

8. בית משפט קמא קבע ממצאי מהימנות לגבי העדים שהופיעו בפניו שאין בדעתי להתערב בהם. כידוע, אין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בקביעות מהימנות של הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים שאינם מתקיימים בענייננו. (ראו לדוגמא: ע"א 2976/12 **בראל נ' קאופמן** (23.11.2014); ע"א 7787/12 **עזיבון המנוח מאמא ז"ל נ' הסתדרות מדיצינית הדסה** (3.11.2014)).

הואיל ובית משפט קמא קבע כי נהגת רכב המאזדה חצתה את הצומת באור ירוק ומנגד לא ראה לשלול מכל וכל את גרסתו של המשיב לפיה אף הוא חצה את הצומת באור ירוק, בצדק נקבע כי האפשרות שנתרה להרשעה הנה מקום בו קיימת עדות שהרכב המעורב עבר את הצומת בירוק והוכח כי הדבר מחייב שרכב המשיב (הנאשם) נכנס לצומת בניגוד לאור אדום ברמזור. מלים אחרות, על מנת להרשיע במקרה דידן היה על המערערת להוכיח בצורה פוזיטיבית תקינותה של מערכת הרמזורים וכי בצומת בה מדובר לא היתה תקלה במערכת זו בעת אירוע התאונה.

האם עלה בידי המערערת להוכיח תקינות מערכת הרמזורים בצומת? בית משפט קמא השיב לשאלה זו בשלילה, ולדעתי בכך שגה.

9. בוחן התנועה מופיד משלב שהעיד בפני בית משפט קמא הציג מזכר שערך על סמך תוכנית הרמזורים (ת/7), ממנו עולה כי על פי פענוח התוכנית אין מצב בו דולק אור ירוק בו זמנית בכיוונים מצטלבים בצומת אותה חצו הנהגים המעורבים בתאונה נשוא הדיון. משמע שכאשר בכיוון נסיעתו של האחד דולק אור ירוק, הרי בכיוון נסיעתו של האחר חייב לדלוק ברמזור מופע אדום, ובלבד שמערכת הרמזורים תקינה.

בעדותו בפני בית משפט קמא ציין בוחן התנועה כי הגיע לזירת האירוע פחות משעה לאחר התרחשות התאונה וכי בבדיקה שערך מצא כי הרמזורים פועלים בצורה תקינה.

10. בנוסף, הוצג אישור מאת חברת מנורה, שהוגש בהסכמה, לפיו בתאריך הרלוונטי לא התקבלו הודעות על תקלות ברמזור.

11. לדעתי, די בראיות אלה על מנת לקבוע כי מערכת הרמזורים בצומת פעלה בצורה תקינה ועל פי התוכנית. בית משפט קמא הפנה לכך שבאישור שהוצג מטעם חברת מנורה צוין אמנם כי לא נרשמה תקלה במועד האירוע אולם נרשם גם כי המערכת לא נבדקה כלל. אכן עיון באותו אישור מלמד כי נרשם בו ששעון הצומת לא נבדק, לא נבדקה תקינות הרמזור ולא נבדקה תקינות הגלאים. יחד עם זאת, צוין, כאמור, כי לא התקבלה כל הודעה על תקלה ברמזור.

12. ב"כ המשיב הפנה בטיעונו לפסק הדין שניתן ברע"פ 7093/10 **מדינת ישראל נ' דרייזין** (1.7.2012) בו נקבע כי בהתקיים חזקה עובדתית בדבר תקינותה ואמינותה של מערכת אלקטרונית, אין הוכחה הכיול של המכשיר בגדר תנאי הכרחי בכל מקרה להסתמכות על ממצאיו ותוצריו של המכשיר. מדובר בחזקה עובדתית הניתנת לסתירה, כאשר על הצד המבקש לטעון כנגד אמינות המכשיר מוטל הנטל להוכיח טענתו. אין די בהעלאת טענה ספקולטיבית בדבר סטייה אפשרית או תקלה רגעית במכשיר אלא יש להוכיח זאת באמצעות ראיות.

13. בת"פ 42915-05-10 **מדינת ישראל נ' וינשטיין** (23.8.2012) עמד על כך כב' השופט ד"ר ע' מודריק מבית המשפט המחוזי בתל אביב בציינו כי:

"מערכות הרמזורים המנוהלות על ידי מערכת שליטה ובקרה מרכזית פועלות משך שנים. אין זו מערכת מדידה (בהבדל מממל"ז או ממא"ל). זו מערכת שעון אלקטרונית. הניסיון הנצבר (שמגולם גם בעובדה שלא הועלו עד הנה טענות ביחס לאמינות מערכות אלה) מקים חזקה עובדתית בדבר תקינותה. הטיעון מפי הסנגור בענייננו הוא טיעון בעלמא שאיננו מהווה אפילו ראשית ראיה לסטייה אפשרית במערכת התפעול של הרמזורים בצומת".

בית המשפט העליון אישר את פסק דינו של בית המשפט המחוזי וזאת בע"פ 287/13 **פלונת נ' מדינת ישראל** (16.6.2013) בקבעו:

"במישור העקרוני, אנו מבקשים להקדים ולדחות את הטענה שנסבה על כך ששיטת העבודה של מערכת הרמזורים בצומת לא הוכחה כדבעי. התביעה הגישה תעודת עובד ציבור הנוגעת לשיטת ההפעלה של הרמזורים וכן הביאה ראיות לכך שלא נרשמו תקלות הנוגעות להפעלתה. בנסיבות רגילות, זוהי הוכחה ברמה מספקת לצורך הוכחת תקינותה של מערכת רמזורים. בהעדר אנדיקציה כלשהי המורה לכיוון ההפוך, ניתן להניח בעניין זה 'חזקת תקינות' על בסיס הראיות שהובאו, כפי שנפסק בעבר גם לעניין תקינותן של מערכות אחרות, כדוגמת מכשירים לבדיקת מהירותם של כלי רכב (ראו והשוו: רע"פ 7093/10 מדינת ישראל נ' דרייזין [פורסם בנבו] (1.7.2012)). אין בכך כדי לגרוע מכך שנטל ההוכחה מוטל על התביעה. אולם, התביעה עמדה בנטל זה בנסיבות שבהן לא היו כל אינדיקציות לכיוון האחר. לא למותר לציין בהקשר זה כי בא כוחה של המערערת ויתר על האפשרות שעמדה בפניו לחקור את עורך התעודה בכל הנוגע למערכת הרמזורים, ואף הימנעות זו פועלת במקרה זה לטובת התביעה".

14. אף בענייננו, עמדה בפני ב"כ המשיב האפשרות להזמין לעדות את מנהל מערך הבקרה של הרמזורים

על מנת להוכיח טענתו בדבר אפשרות התרחשות תקלה רגעית וחזרה לפעילות סדירה באופן עצמאי מייד לאחר מכן או כדי להציג נתונים לגבי השעון והגלאים המהווים חלק ממערכת הרמזורים הפועלת בצומת בה עסקין. הימנעותו מלעשות כן פועלת לטובת המערער.

15. לדעתי, לאור הראיות שהוצגו בפני בית משפט קמא ובהעדר כל ראיה שתצביע אחרת, היה נכון לקבוע שתקינות מערכת הרמזורים בצומת הוכחה כראוי.

הואיל ובית משפט קמא ראה להאמין באופן חד משמעי לגרסת הנהגת ברכב המאזדה ונהג הרכב שנסע אחריה וקבע בצורה קטגורית כי זו חצתה את הצומת כאשר ברמזור בכיוון נסיעתה דלק אור ירוק ומאחר והוכחה תקינות מערכת הרמזורים בצומת, המסקנה המתבקשת היא כי המשיב חצה את הצומת כשברמזור בכיוון נסיעתו היה מופע אדום. זו המסקנה המתחייבת מהתשתית הראייתית שהוצגה. הדבר מוביל להרשעתו של המשיב בעבירות נשוא כתב האישום.

16. סיכומי של דבר, הערעור מתקבל. אני מרשיע את המשיב בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום שהוגש נגדו.

התיק יוחזר לבית משפט קמא לשמיעת הטיעונים לעונש וגזירת הדין.

ניתן היום, כ"ב תמוז תשע"ו, 28 יולי 2016, בנוכחות הצדדים.